

Nr 62

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1963/64 till bidrag till viss busstrafik m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 (bilaga 8, punkt 99, s. 268—276 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1963) föreslagit riksdagen att till Bidrag till viss busstrafik m. m. för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 3 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 700 000 kr.

Statens biltrafiknämnd har föreslagit, att anslaget ökas med 800 000 kr. (s. 268—270).

Beträffande remissyttranden av *länsstyrelserna i Jönköpings, Kalmar, Älvsborgs, Jämtlands* (efter hörande av Jämtlands län omnibusägareförening, *Västerbottens* och *Norrbottens län*, *Svenska Omnibusägareförbundet* och *bussrationaliseringsnämnden* får utskottet hänvisa till propositionen (s. 270—273).

Departementschefen lämnar inledningsvis en redogörelse för hittillsvarande erfarenheter av bidragsverksamheten och förordar mot bakgrunden av de vunna erfarenheterna att stödverksamheten fortsättes. För år 1962 beräknas det av länsstyrelserna tillstyrkta bidragsbeloppet till 2 845 000 kr.

För innevarande budgetår har för fortsatt bidragsgivning anvisats 2 mkr. å riksstaten och 0,7 mkr. å tilläggsstat I. Sammanlagt står sålunda 2,7 mkr. till förfogande för ändamålet. Med hänsyn till att från anslaget skall bestridas jämväl kostnaderna för administration av bidragsgivningen — för innevarande budgetår uppskattade till 45 000 kr. — blir dock i likhet med förra året en mindre jämkning av bidragsbeloppen nödvändig. Statsbidragen torde kunna utbetalas i början av år 1963.

Vad bidragsgivningen för år 1963 beträffar har biltrafiknämnden hemställt att anslaget måtte ökas till 3,5 mkr. samt i anslutning härtill föreslagit en höjning av nu gällande maximering av bidraget från två kronor till 3 kronor per vagnmil stödberättigat trafikarbete. Såsom motiv för höjningen har nämnden åberopat dels att ett stort antal busslinjer, på vilka

trafiken bedömts vara av betydelse för befolkningen och näringslivet, redovisat större underskott än vad som motsvarar två kronor per vagnmil och dels att ändringar inträtt i prisnivån.

Departementschefen finner för sin del att det nuvarande bidraget av två kronor per vagnmil i förening med möjligheten att, då synnerliga skäl föreligger, medge högre bidrag vilka tillfredsställande tillgodoser de önskemål som legat bakom bidragets införande. Med hänsyn härtill synes bidragsgivningen även för år 1963 böra bygga på oförändrat högsta belopp av två kronor per vagnmil, varjämte bestämmelsen om högre bidrag, när synnerliga skäl föreligger, bör bibehållas.

Däremot anser departementschefen vissa jämkningar i bestämmelserna böra göras med hänsyn till de erinringar som framkommit vid remissbehandlingen. Sålunda förordas en utvidgning av kretsen av bidragsberättigade företag till att omfatta bl. a. även sådana trafikföretag, vilkas linjer visserligen till mer än en femtedel är belägna inom stadsplanelagt område men vilkas trafik inom det stadsplanelagda området är belagd med förbud för befordran av passagerare lokalt inom området. Enligt nuvarande regler för beräkning av det stödberättigade underskottet gäller, att för linje med trafik motsvarande högst en dubbeltur per dag linjens hela underskott är stödberättigat. Det kan enligt departementschefens mening finnas skäl för att i vissa fall det stödberättigade underskottet fastställs genom uppskattning av den förlust, som skulle uppstått, om trafiken reducerats till allenast en dubbeltur per dag. Bidragsreglerna torde böra kompletteras i detta hänseende.

De förordade ändringarna i grunderna för bidragssystemet ställer ökade krav på anslagsmedel. Med ledning av bidragsgivningen för år 1961 har departementschefen uppskattat det ytterligare medelsbehovet till 300 000 kr. I övrigt beräknas medelsbehovet till 2,7 mkr. eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår. Ett anslag av totalt 3 mkr., att avräknas mot automobilskattemedlen, torde därför böra anvisas för nästa budgetår. I likhet med vad som gällt för bidragsgivningen hittills föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda kungörelse i ämnet, varvid även andra jämkningar i förhållande till 1962 års kungörelse än de berörda torde få vidtagas i den mån behov därav uppkommer och jämkningarna icke avser huvudgrunderna för bidragsgivningen.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 355) och den andra inom andra kammaren av herr *Hedlund m. fl.* (II: 417), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till viss busstrafik m. m. för budgetåret 1963/64 anvisa ett anslag av 3 700 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kam-

maren av herrar *Sveningsson* och *Ringaby* (I: 505) och den andra inom andra kammaren av herr *Nordgren* (II: 514), i vilka hemställtts under hänvisning till motionerna I: 522 och II: 536 att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag av 3 mkr. till Bidrag till viss busstrafik m. m.

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 417 och II: 514.

Utskottet. För en fortsatt bidragsgivning till berörda ändamål under innevarande kalenderår beräknas av Kungl. Maj:t ett anslag om 3 mkr. bliva erforderligt. Stödet anses därvid böra lämnas på i huvudsak samma sätt och villkor som för år 1962, men vissa jämkningar i bestämmelserna föreslås. De förordade ändringarna, som innebär en i vissa fall liberalare beräkning av bidraget, har beräknats medföra en uppräknig av medelsbehovet med 0,3 mkr.

Utskottet, som delar departementschefens uppfattning om behovet av en fortsatt stödverksamhet på förevarande område, har ej heller funnit anledning till erinran mot den framlagda anslagsberäkningen eller vad av departementschefen i förevarande sammanhang i övrigt anförts. Skulle anslagsbeloppet visa sig otillräckligt för en bidragsgivning i enlighet med de grunder som statsmakterna beslutat förutsätter utskottet i likhet med föregående år (SU nr 76/1962) att Kungl. Maj:t begär erforderlig förstärkning av anslaget. Utskottet, som således avstyrker bifall till motionerna I: 355 och II: 417 vill dock i anslutning härtill ånyo understryka vikten av att samhällets stödåtgärder på detta område avpassas så, att de i rimlig mån kan tillgodose ifrågavarande trafik.

I motionerna I: 505 och II: 514 har — under förutsättning av bifall till motionerna I: 522 och II: 536 om sänkning av fordonsskatten för bussar — yrkats avslag på Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Då emellertid sistnämnda båda motioner ej vunnit riksdagens bifall och den angivna förutsättningen därmed bortfallit finner utskottet ej heller motionerna I: 505 och II: 514 böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 355 och II: 417 samt I: 505 och II: 514, till *Bidrag till viss busstrafik m. m.* för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 3 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 18 april 1963

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Närvarande: se under utlåtandet nr 64.

Reservation

av herrar *Bengtson, Nils Theodor Larsson, Svensson* i Stenkyrka och *Gustafsson* i Kårby, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 355 och II: 417 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på sid. 3, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »ifrågavarande trafik», bort ha följande lydelse:

»Den fortgående försämringen av landsbygdens trafikförhållanden gör det emellertid enligt utskottets uppfattning nödvändigt att effektivare stödåtgärder vidtas. Starka skäl föreligger enligt utskottets mening för en höjning av anslagsbeloppet från 3,0 mkr. till 3,7 mkr. i enlighet med den i motionerna I: 355 och II: 417 gjorda hemställan.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 355 och II: 417 samt med avslag å motionerna I: 505 och II: 514, till *Bidrag till viss busstrafik m. m.* för budgetåret 1963/64 å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln anvisa ett anslag av 3 700 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.»